

Rudolf
Sloboda
Uršula

Uršul'a

R U D

S L O

OLF

BO DA

slovart

Text © Rudolf Sloboda – dedičia

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,

Bratislava 2014

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne, bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-1142-6

Prvá kapitola

Jano Hodža pricestoval do Novej Vsi, aby sa defínitívne dozvedel, aký názor má jeho bývalá manželka na zmierenie.

Na dvore uvidel otca Rudolfa Hodžu. Podali si ruky. Z domu vyšla matka a povedala: „Blanka je v obchode,“ a tiež podala synovi ruku. „Čo nového v Bratislave?“ pýtala sa.

„Kedy príde?“ pýta sa Jano. „Dcéra je doma?“

„Blanka príde hneď. Janka je v kine,“ hlási starý Hodža. Fúkal nepríjemný vietor. Z domu vanula vlažná vôňa akejsi polievky. Vošli dnu. Jano si sadol. Bol v rodnom dome. On nevymyslel túto absurdnú symetriu: sám býval v meste, v podnikovom byte, a jeho žena tu. Rozmýšľal, či sa sem presťahuje, keď sa zmieria. Otec mu bol nasľuboval všeličo. Tvrdil, že s Blankou o veci vážne hovoril a že je ochotná vyjednávať. Rozviedli sa pred dvoma rokmi.

Blanka sa vrátila z obchodu. Zložila kabelu a sadla si naproti Janovi. Ani sa neusmiala, ani nebola zamračená. Bola prichystaná. Pokým pani Hodžová vykladala tovar z kabely, Blanka si prezerala akoby ponad okuliare Janov oblek, košeľu, topánky. Bývalý muž pôsobil dojmom, akým na nás pôsobia cestujúci muži. Košeľa špinavá, šaty pokrčené. Holil sa zrejme predvčerom.

Dedo Hodža položil na stôl slivovicu.

„Nebudem piť,“ povie Jano. Blanka sa kyslo usmiala. Naliala do kalištekov, každému až po vrch. Zložila ruky do lona, čakala.

„Odkiaľ máte slivovicu?“ pýta sa Jano.

„Z obchodu. Prečo?“ povie jeho matka a nadvihne fľašu.
„Je v poriadku.“

„Nebudme ako vlci, poďme na vec,“ zdvihne kalištek starý Rudolf Hodža. Pokým sa Jano a Blanka postavia a dajú sa do rovnováhy, aby si mohli štrngnúť, matka už pohárik vypila a zaujala miesto pri sporáku. Ešte stále ju bavilo zapalovať plynový sporák. Bola spokojná, keď plyn buchol. Až potom naň postavila hrniec. Starý Hodža povedal:

„Musíte sa dať znova dokopy. Dcéra vás potrebuje oboch naraz. Jano mal tamtú, ale už je po tom. Vezmite rozum do hrsti. Vo vašom veku treba bilancovať.“

Syn sa tešil. Stará sa obráti na Blanku:

„Čo ty na to?“

Jano je rád, že môže ešte stále mlčať, a tiež čaká, čo Blanka povie.

„Neviem, o čom hovoríte,“ povie Blanka.

Bývalý manžel pokrúti hlavou a hľadá oporu u otca: hádam mu starý nesľúbil, že všetko už je na dobrej ceste? Ako že bývalá žena o ničom nevie? Starý Hodža povie:

„Možno vám svitne, ale bude neskoro.“

„Mne nesvitne,“ povie Blanka.

„Dnes už je najvyšší čas, dnes sa musíte dohodnúť,“ diriguje vec starý Hodža, „zajtra bude neskoro.“

Blanka povie: „Vy vidíte iba svojho syna. Vyzerá to, akoby som ja bola niečomu na vine. Som tu cudzia, nevesta, ale aj tak sa mi tu páči, nikoho nepotrebujem. Čo máme dohodnúť? Ja sa môžem vydať aj za niekoho iného, nie som stará, aj ja môžem skúsiť. So mnou neuzatvárajte nijaký obchod.“

Starý Hodža sa naľakal a urazil. Ale jeho syn nie. Naopak. Rezolútny tón bývalej ženy ho oslobodil. Napil

sa slivovice a bol veselý. Uzol sa rozťal. Môžu debatovať o niečom príjemnejšom. Povedal:

„Je to v poriadku. Vyšiel som ti v ústrety, chcel som vedieť, čo chceš. Ak nechceš, dobre. Sme obaja slobodní. Ja sa idem ženiť.“

„A čo ťa drží?“ povie Blanka. „Nech si ťa vezme, kto chce. Aký si domýšľavý. Myslíš si, že mi prinášaš úžasnú ponuku. Veď keby som chcela znova s tebou žiť, poviem ti to sama. Ty by si potreboval slúžku, čo by ti opatrovala bielizeň a šatstvo, gazdinú. Alebo hádam sa ti páčim ako žena, hádam niet inej, lepšej milenky?“

Nastalo ticho.

„Nechajme to tak,“ povie bývalý manžel, „počkám na dcéru a potom pôjdem. Veci sa ujasnili, nebudeme sa hádať.“

„Buď rád, že sa s tebou vôbec rozprávam,“ povie Blanka, „mám dokonca pocit, že ma ľutuješ.“

Jano sa hanbil pred rodičmi o tom hovoriť. Ale keby boli sami, rád by Blanke povedal, že ozaj sa mu stále páči. Povie:

„Tá slivovica je silná.“

„Tak ju nepi,“ povie Blanka, „ja nepijem.“

„Blanka, nebuď taká,“ prerečie smutne starý Hodža, „musíš mu odpustiť.“

„Keby som ho mala len trocha rada, už som dávno uňho,“ povie Blanka, „ja nemôžem za to, že ho nemám rada.“

„Kde je dcéra?“ pýta sa Jano Hodža.

„Veď už len počkaj,“ ozve sa jeho matka, „je v kine. Už príde.“

„Kedy má prísť?“ povie Jano.

Pozrie na hodinky, vstáva.

Starý Hodža naleje znova do pohárikov, velí:

„Len sed.“

Ale syn nesedí. Založí si klobúk a podáva Blanke ruku. Bývalá žena mu podá ruku. Jano kývne na rodičov a berie sa k dverám.

Rodičia ho vyprevadia na ulicu, matke sa lesknú oči. Keby toho nie, aj starý Hodža by hádam plakal, ale hanbí sa.

Jano Hodža bol roztrpčený; doma, v Bratislave na Balzacovej ulici číslo 6, si sadol do kresla a zaspal. Na návštevu chcel zabudnúť a aj zabudol. Na druhý deň vidí v závodnej jedálni stáť pri svojej kolegyni akúsi vysokú, peknú ženu.

Zazdalo sa mu, že ju odniekiaľ pozná. Prisadol si ku kolegyni a tá mu predstavila svoju priateľku.

„Čo stojíte?“ pýtal sa Jano, „sadtite si.“

Mladá žena, Uršuľa Záhorská, si sadla, poslúchla staršieho človeka. Ale kolegynä už dojedla, takže obe zase vstali a pobrali sa preč.

Jano si pomyslel: „To by bolo niečo pre mňa.“

Stretol ju zase koncom mája na Šafárikovom námestí. Srdce sa mu rozbúchalo. Priam k nej skočil. Povie:

„Som rád, že vás vidím.“

„Ale nehovorte,“ povie Uršuľa, „hádam na mňa myslíte od minulého mesiaca?“

„Vrtalo mi v hlave,“ povie Jano, „odkiaľ vás poznám. Moja kolegynä, čo s vami bola v jedálni, mi povedala, že ste u nás boli kedysi na praxi.“

„To je pravda,“ povie Uršuľa, „ale to si vy už nemôžete pamätať. Alebo hej?“

„To nie. Nejdete na kávu?“

„Čo vám to zišlo na um. Som zasnúbená,“ povie Uršuľa.

„Ja som rozvedený, je mi to jedno.“

„Prečo chcete ísť na kávu? Aj tu sa môžeme rozprávať,“ povie Uršuľa.

„Vy ste inžinierka? Už ste doštudovali?“ pýta sa Jano.

Uršuľa prikývne a robí sa, že niekoho zbadala v diaľke medzi chodcami. Aj Jano sa tam zahľadá. Keď žena vykročí tým smerom, ide za ňou. Uršuľa po desiatich krokoch zastane a povie:

„Nie ste vy policajt, čo chcete?“

„Nič. Veď som povedal. No nebudem vás obťažovať, keď ste taká. Do videnia.“

Jano rázne vykročil a vzdal sa svojej vidiny. Povedal si: „Je síce pekná, ale veľmi odmeraná. Až nepríjemne. Také bývajú niektoré staré zabehané prostitútky. Lenže táto je až príliš krásna na prostitútku, neviem...“

Vošiel do Kazačka, dal si vodku a premýšľal o Uršuli. Z krátkeho rozhovoru chcel vydedukovať jej minulosť, z jej hlasu chcel poznať celú povahu, dokonca aj telo.

Utešoval sa tým, že niektoré pekné ženy majú škaredé nohy. Možno aj táto. Nestihol si to všimnúť. Keby mala škaredé nohy, tak by sa celý prípad uzavrel.

Lenže Uršuľa nemala škaredé nohy. Nepáčili sa jej starí muži. Nemala s nimi síce nijaké skúsenosti, ale každý deň jej rozkazovali v robote, a to ju privádzalo k mienke, že sú to chlapi na vyradenie.

Jano ju stretol o niekoľko dní a hneď sa presvedčil, že Uršuľa má dobré, silné nohy. Povedal:

„Ešte sa hneváte?“

„Prečo, ja? Nič ste mi neurobili,“ povie Uršuľa.

„To som rád. Takže by ste išli na kávu.“

„Bože na nebesiach! Už som dnes vypila dve. Hádám máte nejakú vlastnú extra kávu? Neviete si vymyslieť niečo solídnejšie?“

„Vaša priateľka, s ktorou chodíte k nám na obed, mi povedala, že nie ste zasnúbená,“ povie Jano.

„Ale som. Tej neverte. Nie je to moja priateľka, nie až taká, že by som jej všetko vešala na nos.“

„A mne ste to mohli povedať?“

Uršuľa sa usmiala. Logika ju dojala. Povie:

„Čo odo mňa chcete?“

Jano neváha. Povie:

„Chcem sa oženiť... tak už viete, prečo vás prenasledujem.“

„Tak sa ožeňte,“ povie Uršuľa. Ale Jano si dobre všimol účinok svojich slov. Dobré ona vedela, čo chcel povedať. Povedal:

„Ja by som sa oženil... rád... s vami.“

Uršuľa sa urobila, že Jana vôbec nevníma. Pozerala preč, kamsi bokom. Nevedela, či sa má uraziť. Nechcelo sa jej utiecť. Myslela na tú svoju priateľku z Hodžovho podniku, na to, že tá priateľka už iste Janovi hodne naklebetila, ba možno mu aj sama navrhla, aby Uršuľu prenasledoval. Nebola zasnúbená. Naopak, minule s priateľkou debatovali o tom, že by bolo dobré vziať si nejakého capa s bytom a s veľkým platom. Dievocký život ich už prestal baviť, obe mali dvadsaťšesť rokov, boli po dedinsky vychované – ak sa dá za dedinu považovať Trnava, odkiaľ Uršuľa pochádzala. Pozrela sa lepšie na Hodžu a medzitým, čo hrala urazenú, uvažovala, koľko môže mať tento cap rokov. Vyzeral na štyridsať. Bolo jej ľúto svojej mladosti. Hoci Jano nebol prvý muž, ktorý jej dvorí, nikdy si nepredstavovala, že raz sa nájde taky odvážlivec a na ulici jej ponúkne manželstvo. Keby to bolo niekde na koncerte, v nejakej spoločnosti, ale takto povedala:

„Čo robíte v tom podniku?“

„Som ekonóm, vedúci oddelenia.“

„Máte iste vysoký plat. Platíte iste alimenty...“

Jano bol rád, povedal:

„Na jedno dieťa. Mám pätnásťročnú dcéru, to je všetko. Nič viac.“

„Nemusíte prisahať,“ povie Uršuľa, „čo vám hovorila Zuzka?“

„Zuzka? Aha, tá vaša priateľka... nič. O vás som s ňou nikdy nerozprával.“

Uršuľa si bola istá, že Jano klame a vie o nej úplne všetko.

„Prečo ste sa rozviedli?“ pýtala sa. Chcela naznačiť, že aj ona o ňom niečo vie. Lenže ak aj Jano zabudol, že Uršuľa sa o rozvode dozvedela od neho, ak si aj nemyslel, že Uršuľa sa hádam Zuzky niečo vypytovala –, skrslo v ňom príjemné poblúznenie, pocit, že Uršuľa sa de facto oňho zaujíma a chlad len predstiera.

Povedal:

„To je veľmi zložitý. Ale priznám sa vám. Mal som frajerku. Moja žena však upodozrievala celkom inú ženu. Keby bola vedela...“

„Tá ozajstná by ju nerušila?“ pýta sa Uršuľa.

Jano Hodža bol celkom dojatý takou výbornou hlavičkou. Rozhodol sa, že Uršuľu už nepustí z rúk.

„To by bol celý seriál... ak chcete, porozprávam vám všetko.“

„Mňa to nezaujíma. Neurazte sa, možno by vás taká spoveď neskôr aj mrzela.“

„Nie. Vy to všetko pochopíte.“

„Nechcem nič chápať,“ povie drsne Uršuľa, „neurazte sa. Idem.“

Chcel ju chytiť za ruku, zadržať. Rýchlymi krokmi sa pustila dolu Poštovou. Bolo to hádam osudovejšie ako rozhovor pri káve, pretože takto si Jano Hodža mohol pozrieť

jej nohy a švih a elán. Razila si cestu medzi chodcami. Jano mal strach, aby sa nepotkla. Bol zamilovaný.

Opýtal sa svojej kolegyne Zuzky, čo si o Uršuli myslí. Zuzka mu prezradila, že bol témou ich rozhovoru. Dozvedel sa, že Uršuli pripadal mladší – totiž štyridsať-ročný (mal štyridsaťšesť).

Zuzka potom Uršuli hovorila, ako sa o ňu Hodža zaujímal. Hodžovi (tá istá Zuzka) ďalej zase mohla povedať, že hovorili o ňom s Uršulou. Celé oddelenie vedelo, že Jano sa chce oženiť s mladučkou inžinierkou z dimitrovky. Je nešťastne zamilovaný, chudák, ona ho nechce. Kolegovia ho posmeľovali, niektorí varovali, u tých aj u tých stúpol na cene.

Uršula sa už bála prísť za priateľkou do Hodžovho podniku. Zuzka jej vyrozprávala, ako Jano kedysi pred rokmi chodil s Aničkou Werichovou. Tá je teraz vydatá v Berlíne. Kvôli nej sa Jano rozviedol. Aspoň taká je všeobecná verzia.

Jano nemohol na Uršulu zabudnúť – ale mlčal, nesnažil sa o stretnutie. Uršuli bolo divné, prečo si ju chce vziať, prečo práve ju. Tak ako je každému milý vlastný dátum narodenia a všetko, čo súvisí s našou jedinečnosťou, tak nám nemôže byť ľahostajné, ak sa do nás niekto zamiluje. Keď sa v lete Jano stretol v električke s Uršulou, zazdalo sa mu, že Uršula je škaredšia (podvedome si ju urobil teda dosiahnuteľnejšou). Bola červená, rozhorúčená. Janovi sa zdalo, že aj ona je zamilovaná. Vyšli z električky a sadli si pri Avióne na lavičku.

„Ako sa máte?“ pýtal sa Jano, držiak na kolenách veľkú aktovku.

„Bola som včera na peknej výstave v národnej galérii. Ozaj krásne maľby, zátišia,“ povedala Uršula a Jano si bol istý, že mu chce naznačiť, aká je citlivá a že by mohla rozumieť aj veľkému citu, láske. Zdalo sa mu, že sa jej chveje hlas a že sa trochu hanbí za priesvitný pulóvrik.

Chcel ju ušetriť. Zaumienil si, že o manželstve nepovie ani slovo, že bude hovoriť o niečom celkom inom; ako keby vôbec nebol zamilovaný; chcel ju ušetriť, aby tu na ulici nemusela vyjadrovať, hoci nepriamo, nejaké city. Janova domýšľavosť zašla až tak ďaleko, že si pomyslel, že Uršuľa je panna a že bol na ňu tvrdý, keď jej len tak z ničoho nič navrhol na ulici manželstvo.

Povedal:

„Ako je v tomto parku pekne. Pekná fontána.“

„Ozaj pekná,“ povie Uršuľa, „keď zavriem oči, zdá sa mi, že som v Tatrách.“

Jano zavrel oči. Uršuľa sa usmiala.

„Dcéčka sa má ako?“ pýta sa po chvíli.

Pre Jana to bol signál: môže Uršuľu chytiť za ruku. „Ste zlatá, ďakujem. Myslel som, že ste na všetko zabudli,“ povie.

„Mám dobrú pamäť. Ale pamäť, to nie je nič také výnimočné, majú ju aj stroje.“

Jano ešte pol sekundy nechal svoju dlaň na jej, potom ju preložil na aktovku.

„Dobré je zabudnúť,“ povie Jano, „za niektoré veci sa hanbíme, najradšej by sme na ne zabudli. Nemyslím na seba, len vôbec.“

„Rozumiem,“ povie Uršuľa.

„Mladý človek ešte nevie, aké dobré je zabúdať. Ešte nič nezažil.“

Uršuľa nemohla na to nič povedať, lebo sa nepovažovala až za takú mladú.

Jano bol spokojný, že Uršuľa sa nechystá odletieť, a preto začal rozprávať rôzne sentencie o mladosti a starobe. Prichádzali mu na jazyk zložité vety, z ktorých sa nevládal vymotať, takže Uršuľa sa zazdalo, že si vypil. To by mu nezazlievala. Naopak, začala ho ľutovať. Pochopila,

že by mohol byť jej otcom. Nesmie ho kritizovať. Čo na tom, že staršiemu človeku napadne vziať si takmer neznámu mladú ženu za manželku – nie je na tom nič streštené. Nesmie byť k nemu hrubá. Napokon, tá horúčava ju uspávala. Bola unavená, narobila sa. Môže trocha oddychovať. A ďalej: prečo by nemohla mať priateľa o dvadsať rokov staršieho? Môžu byť priatelia, nič viac.

Jano začal rozprávať o Hamletovi. Bol na ňom, ale zdalo sa mu to všetko veľmi prehnané, bez miery, i keď je to svetové dielo. Povedal, že Hamlet má príliš zrelé názory na svet – mladý človek tak nerozmýšľa. Ďalej sa mu nepáčilo, že tam vystupuje duch. Nepáčilo sa mu, že duch nabáda Hamleta na pomstu. Uršuľa vložila slovo:

„Otec...”

„Veď hej, duch otca. Ale predsa. Je v tom nejaký rozdiel?“ pokračuje Jano, „ako si to máme vysvetliť dnes, dnes, keď nikto neverí v duchov. Tým už nás nikto nemôže ohromiť.“

„Vy ste ateista?“ spýtala sa Uršuľa.

„Som. Ale ani katolík nemusí veriť v rôznych duchov, dokonca to cirkev potierala.“

„Neviem,“ povie Uršuľa a opatrne sa pozrie na Blumentál.

„Určite. Boh je predsa iba jeden,“ povie Jano.

„A anjeli?“ povie Uršuľa.

„Anjeli?“ Jano sa usmeje, chcel povedať: „Vy ste anjel,“ lenže to by nemalo teraz nijaký súvis, preto povie: „No ja viem, to sú tiež duchovia. Takže máte pravdu. Hamlet počul anjela.“

„Nie anjela, otca. A videla ho aj stráž,“ povie nervózne Uršuľa. Jano zbledne.

„Prepáčte,“ povie.

Uršuľa sa usmeje. Povie:

„Som unavená. Je dusno.“

„Lepšie by bolo na kúpalisku,“ povie Jano, ale Uršuľa mlčí. Jano si uvedomil, že nedodržel svoj vnútorný plán – totiž nenaznačovať nijaké erotické ciele. To kúpalisko vyzeralo ako nejaký návrh.

„Vaša manželka čo robí?“ spýtala sa nečakane Uršuľa.

Jano jej rozpovedal, ako bol naposledy u Blanky, ako chcel, aby sa zmierili. Bol to otcov plán. Žena je ako žula, takmer ho vyhnala. Bolo to hrozné.

„Možno by ste tam mali ísť ešte raz,“ povie Uršuľa dobromyseľne – chcela tým vyjadriť, že Jano nie je predsa až taký nanič, že by ho manželka nemohla znova milovať. Jano však chápal vetu inak. Zdalo sa mu, že Uršuľa ho odmieta. Prečo by ho mala chcieť ona, Uršuľa, keď ho nechce ani manželka? Zosmutnel. Nevládal už nič povedať. Postavil sa, podal Uršuli ruku, povedal:

„Tak dobre. Som rád, že sa nehneváte, že ste mali trpezlivosť sedieť tu. Ďakujem vám. Do videnia.“

Uršuľa mu stisla ruku a pobrala sa iným smerom.

Janovi poradil kolega: ak chce takú mladú ženu dostať do postele a potom do manželstva, musí ju nejako zaujať, ohromiť, dojať. Taká žena musí mať pocit, že niečo získava, že nie je čudáčka, keď si berie starého muža. Keby bol slávnym hercom alebo športovcom (v jeho veku ťažko), keby bol niečím výnimočný, obľetovaný. Alebo známy aspoň svojou sexuálnou zdatnosťou, poprípade majetkom. Uršuľa nie je škaredá, nie je ešte ani stará, takže myslí inak, ako si Jano predstavuje. Predovšetkým si musí nejako s ňou dohodnúť dlhšiu schôdzku.

Jano Hodža, ktorý si myslel, že to všetko má, sa nezľakol. (Veď Anička Werichová, kvôli ktorej sa rozviedol, ho zviedla – on sám sprvu o ňu nemal záujem.)

Kúpil Uršuli drahú brošňu a išiel za ňou do dimitrovky. Počkal na ňu, aby si vyjednal tú veľkú schôdzku. Čakal pred vrátnicou, a keď videl, ako vychádzajú z práce sami mladí muži, vysokánski, drsní, nebezpeční, zatriasli sa mu kolená. Toto všetko sú jeho sokovia.

Ale Uršuľa, ako sme spomenuli, ho trochu ľutovala a trochu sa jej aj páčil. Vieme, že si povedala, že Jano Hodža môže byť jej priateľom. Preto ochotne prijala ponuku, pozvanie na večeru do Kyjeva.

Len čo si sadli, Jano vybalil darček a položil pred budúcu manželku. Brošňa bola pekná, urobila jej radosť – a Uršuľa sa rozhodla, že bude s Janom zachádzať úctivo. Povedala:

„Vy si ma naozaj chcete nejako získať. Je to od vás pekné. Ďakujem za dar, nejako sa vám revanšujem – ak to pôjde.“

Keď sme povedali, že Uršuľa ho trochu ľutovala, nemali sme na mysli takú ľútosť alebo súcit, s akým na svojho bývalého muža pozerala Blanka. Blanke pripadal ako nejaký cudzinec, ktorý križuje vlakom Škandináviu, Nemecko a Balkán, má jeden hrozný kufor plný svetrov a salámy a rakije, utiera sa jednou vreckovkou, nestrihá si nechty atď. Blanke dokonca pripadal hrozný aj Janov účes. Nevedela, že už nie sú v móde pajkale, že holič ostrihal Jana podľa najnovšieho vkusu, že mu dokonca nabrčkavil vlasy a že Jano nosil kravatu uvoľnenú nie preto, že by nebol decentný, ale preto, lebo ho to naučila frajerka Anička Werichová, a že teda jeho zdanlivá zošúverenosť, voľné sako, nie celkom vyleštené topánky (bola to taká koža, čo sa neleskla) sú prejavom jeho omladzujúcej slobody. A Uršuľa to brala ako samozrejmú. Keby bol Jano perfektný z aspektu Blanky, Uršuľu by desil, bol by oným dedkom, akých nemala v dimitrovke rada.

Uršula ho ľutovala, ako ľutujú ženy neuznaných géniov, tak ako sestričky ľutujú slávneho športovca, ktorý je pripútaný na lôžko, lebo má sedem zlomenín, alebo ako ľutujú frajerky v niektorých drsných filmoch svojich dotrhaných priateľov, bitkárov vracajúcich sa z nočného boja gangov.

A môžeme predpokladať, že ho ľutovala aj onou typicky ženskou ľútosťou, ktorá spočíva v ženinej predstave, že tento chlap je úžasný milenec a všetky jeho milenky nestoja za nič – okrem nej. Keď sa najedli a začali piť biele víno, Uršula povedala:

„Nepovedzte, že ste v živote, okrem svojej ženy, poznali len tú Werichovú.“

„Nemám na to čas,“ povie Jano a neklame, „som v robote od rána do večera.“

„To nie je správne, to by znamenalo, že na prácu nestačíte,“ povie Uršula.

„Nemýlite sa. Kto dnes stačí na svoju prácu. Ľudia sa idú zodrať. Keď nie v robote, v zamestnaní, tak sa ničia doma. Nikto po práci neodpočíva, nesedí. Jedni robia domy, druhí robia nadčasy, iní kšeftujú, chovajú ondatry, kradnú, ba ani bohémov už niet, lebo umelci píšu popri zamestnaní. Napriek tomu sa o našom národe hovorí, že je lenivý. Minule som povedal jednému pánovi, ktorý si predomnou v stánku kupoval noviny, aby sa pohol, lebo nemám čas. Odpovedal mi – keď nemáte času, nečítajte noviny. A mal pravdu, hoci ma nahneval.“

„Myslíte, že keď sa oženíte, budete mať viac času?“ pýta sa Uršula.

„Neviem. Mimochodom, trochu som to prehnal, keď som sa zaradil medzi ľudí, čo majú veľmi málo času. Ja som dosť lenivý, ja si ten čas nájdem.“

„Ako odpočívate? Chodíte niekam?“

Jano si musel spomenúť, kde všelikde bol – vedel, na čo Uršuľa myslí – na divadlo, futbal, kino. Povedal:

„Čítam plagáty. Krúti sa mi hlava z toľkého množstva programov. Nechodím nikam, sedím doma, prečítam si noviny, ani to nie celé. Niekedy si podriemem pri televízii...“

„Pijete?“

„Nie. Veľmi málo. Nepijem.“

„Neklamete?“ usmieva sa Uršuľa.

Ale vypili prvé poháre a objednali si ďalšie. Uršuľa sa prestala nudiť, povie vážne:

„Ako by ste si predstavovali to naše manželstvo? Varila by som, upratovala, mali by sme deti, čo by ste odo mňa chceli? Chcete len milenkú alebo čosi viac?“

„Viac? To je dosť,“ povie žartom Jano, „čo je to to viac?“

„Viac, viac,“ rozmyšľá Uršuľa, „porozumenie... musíme byť priatelia...“

„To už sme, nie?“

„Uvedomte si: ja sa k vám nasťahujem, vy neviete o mne nič, o mojej minulosti, ráno sa rozídeme, ideme do roboty, večer sa stretneme, jeden skôr, druhý po ňom a o chvíľu je večer. Vyspíme sa, a zase ideme...“ hovorí Uršuľa.

Jano mlčal. Aký program by tu teraz mohol vymyslieť. Čím ju ohromí? Povie:

„Keby ste chceli, nemuseli by ste chodiť do práce. Mohli by ste byť doma.“

Uršuľa sa zasmiala. Povie:

„Prečo?“

„Povedal som to iba tak. Sú ženy, ktoré nerady chodia do práce... tak som myslel... ale nie vážne.“

„Takže by som bola celý deň vo vašom byte, upratovala, mali by ste slúžku.“

„Po prvé, byť doma neznamená byť slúžkou. Mohli by ste sa túlať po meste, mne je to jedno...“

„Takže vy by ste ma uživil. Netreba.“

Rozhovor sa zasekol.

Jano prekonal všetok strach, navrhol:

„Nechcete sa pozrieť ku mn... len tak?“

Uršula uprela na Jana oči, mlčala.

„Prípadne niekedy inokedy, keď nie dnes,“ povie Jano.

Ani teraz neodpovedala. Jano sa viac nevypytoval.

Dopili, zaplatilo sa, teda Jano, a rozišli sa.

Zuzka - Hodžova kolegyňa - na druhý deň Janovi hlásila:

„Ty si nemotorný. Uršula sa na teba hnevá. Vraj si akýsi chladný. Ona nevie, že ju máš rád. Prečo jej to konečne nepovieš? Ona si nevie vysvetliť, prečo sa za ňou ťaháš. Prečo jej, preboha, nepovieš, že sa ti páči, že má pekné oči, peknú postavu?“

Jano bol zničený. Povie:

„Veď som jej to povedal.“

„Stále jej to musíš hovoriť...“

„Ona ti to tak referovala?“

Zuzka splasla rukami:

„Nehovorila. Ja som to vyšpila. Voláš ju na byt. Musíš teda povedať, že ju voláš preto a preto...“

„Nehovor, to preháňaš.“

„Samozrejme, taktne. Odkazuje ti, aby si jej zavolať do dimitrovky.“

Zuzka mu dala telefónne číslo. Jano si sadol za svoj stôl a čakal, keď sekretárka vyjde, aby mohol hneď volať Uršuli. Ruky sa mu triasli. Ale nikto sa neožval. Išiel volať z búdky, aby mal pokoj pri telefonovaní.